

Motion till riksdagen

1989/90:Fi63

av Gunnar Björk m.fl. (c)

med anledning av prop. 1989/90:138 Ansöknings-
och expeditionsavgifter vid statliga myndigheter

Inledning

I propositionen behandlas de avgifter som regleras i expeditionskungörelsen (1964:618). Propositionen föreslår bl.a. som en princip att full kostnadstäckning skall vara ekonomiskt mål för den verksamhet som dessa avgifter avser att täcka. Vidare föreslås att avgift skall tas ut när ansökan görs (ansökningsavgift) istället för vid expediering av beslutet (expeditionsavgift). Även ett antal ytterligare förslag läggs fram i propositionen. Regeringen avser såvitt riksdagen godkänner propositionens principer att uppdra åt riksrevisionsverket att inkomma med ett förslag om avgiftsberäkning till grund för regeringens föreskrifter.

Kostnadstäckning

Propositionen föreslår som ovan anförts som en ekonomisk målsättning att full kostnadstäckning skall gälla som ekonomiskt mål för verksamheten inom det område där avgiften tas ut.

Vår uppfattning överensstämmer i princip med propositionen. I likhet med vad flera remissinstanser anfört vill vi dock poängtera att undantag från principen full kostnadstäckning måste kunna göras i vissa fall. Speciellt olycklig anser vi vara kombinationen full kostnadstäckning och övergång till ansökningsavgifter. Vi föreslår därför att en övergång till ansökningsavgifter ej sker, vilket vi utvecklar nedan. Risker för prisstegringar och försämrat konkurrensläge för näringslivet måste också beaktas då en bedömning görs beträffande kostnadstäckningen.

Ansökningsavgift eller expeditionsavgift

Propositionen föreslår att avgifter skall tas ut som ansökningsavgifter istället för som för närvarande expeditionsavgifter. En rad remissinstanser motsätter sig detta. Också vi gör bedömningen att en övergång till ansökningsavgifter ej bör ske.

Föredragande statsråd pekar själv på eller antyder flera problem med ansökningsavgifter. Vidare ges också i övrigt en rad argument för att även fortsättningsvis tillämpa expeditionavgift.

- Ärendestillströmningen riskerar att minska. En sådan avgiftsstyrning är ej lämplig.
- En avgift bör svara mot en direkt prestation, t.ex. i form av ett tillstånd.
- Avgiften skall utgöra en förutsättning för ärendets prövande. Detta skapar administrativt merarbete och riskerar att förlänga ärendens liggtid.
- I vissa fall kan det uppfattas som stötande att sökande skall stå för avgiften. Då skall, enligt propositionen, myndigheten kunna betala tillbaka en del av avgiften. Också detta leder till godtycke och krångel.
- En ansökan måste i vissa fall behandlas skyndsamt. Propositionen anför: "att i sådana ärenden kräva ansökningsavgiften innan behandlingen av ärendet påbörjas kan ibland vara oacceptabelt. Enligt min mening är det därför nödvändigt att i sådana speciella fall göra avsteg från kravet på förskottsbetalning." Enligt vår uppfattning skapar också detta ökad administration och en godtycklig behandling.

Flertalet av de ärenden som tillståndsprövas sker inom områden där prövningen är till för att värna allmänna intressen. Ett negativt besked till den enskilde beträffande tillstånd torde i detta sammanhang korrespondera mot myndighetens uppfattning att beslutet är nödvändigt för samhället som helhet. Därför är det inte oskäligt att det allmänna svarar för ansökningskostnaden i det fall ett beslut går den enskilde emot.

Propositionen anför att problemen endast kommer att finnas under ett övergångsskede. Med tanke på problemens karaktär delar vi inte den uppfattningen. Sammantaget finner vi att de problem som är förknippade med en övergång till ansökningsavgifter är så stora att de överväger nyttan av de ökade statsintäkter som skulle följa av förslaget. En övergång till ansökningsavgifter avvisas därför.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om full kostnadstäckning.
2. att riksdagen beslutar avslå proposition 1989/90:138 såvitt avser övergång till ansökningsavgifter i enlighet med vad som i motionen anförts.

Stockholm den 25 april 1990

Gunnar Björk (c)

Görel Thurdin (c)

Rolf Kenneryd (c)

Håkan Hansson (c)

Larz Johansson (c)

Ivar Franzén (c)

Martin Olsson (c)

Gunilla André (c)

Per-Ola Eriksson (c)